

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce: **S.McD. M.**
státní příslušnost Zimbabwejská republika
toho času Pobytové středisko Havířov
sídlem Na Kopci 269, 735 64 Havířov – Dolní Suchá

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2021, č. j. OAM-784/ZA-ZA11-ZA03-2020, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal žalobou ze dne 16. 11. 2021 přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobci mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

2. Žalobce připomněl, že v průběhu správního řízení uvedl jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu obavu z pronásledování z důvodu jeho sexuální orientace, když ve vlasti byl opakovaně terčem fyzického i psychického útoku a šikany ze strany sousedů a neznámých osob; správní orgán nepostavil na jisto, že v případě návratu žalobce do vlasti nedojde k opakování prožitého pronásledování. Žalovaný podle žalobce hodnotil tvrzení žalobce izolovaně; žalovaný si nepoložil otázku, zda série ústrků, jímž žalobce v zemi původu čelil, nedosahuje dostatečné intenzity, aby společně, resp. ve svém souhrnu mohly představovat pronásledování a zda se tedy nejedná o pronásledování na kumulativním základě.
3. Žalobce dále nesouhlasí se závěrem žalovaného, že žalobce nesdělil žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že by ve vlasti mohl pociťovat obavu z pronásledování z důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Zdůraznil, že žalobce je příslušníkem sociální skupiny LGBT, která je v Zimbabwe vnímána velmi negativně. Úkolem žalovaného bylo posoudit míru nebezpečí, která by žalobci hrozila v případě, že by svou sexuální orientaci neskrýval. Žalovanému se podle žalobce dále nepodařilo prokázat, že by se žalobce v zemi původu mohl vůbec domoci účinné a dostatečné ochrany.
4. Podáním ze dne 24. 1. 2022 žalobce dále doplnil žalobu, kdy uvedl, že ústava Zimbabwe výslovně zakazuje sňatky osob stejného pohlaví, trestní právo omezuje homosexuály otevřeně projevovat jejich sexuální orientaci. Vysoce postavené politické figury, např. bývalý prezident Mugabe, používají v kampaních rétoriku proti LGBT. Byla zaznamenána svévolná zatčení a špatné zacházení, policejní vydírání a zastrašování. Minorita LGBT se potýká se širokou škálou problémů vycházejících z diskriminace. V případě nuceného návratu by žalobci hrozila vážná újma.
5. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Odkázal na napadené rozhodnutí a dále uvedl, že velmi pečlivě vyhodnotil tvrzení ohledně žalobcova pronásledování z důvodu jeho sexuální orientace, stejně jako možnost žalobce obrátit se o pomoc na státní orgány. Připomněl obsah žalobcovy výpovědi, zdůraznil, že žalobce neprokázal, jak by se lidé z jeho okolí měli dozvědět o tom, že je gay, k fyzickému kontaktu mělo dojít jen jednou, přičemž ani není zřejmé, kdy k fyzickému kontaktu mělo dojít, když z žalobcovy výpovědi vyplývá, že to mělo být někdy v letech 2013-2016 a jen v té souvislosti měl jednou kontaktovat policii. Žalobce dále sám uvedl, že v zemi původu není žádná LGBT komunita, nevěděl nic o tom, zda je život LGBT osob nějakým způsobem limitován. Lze usuzovat, že žalobce nikdy žádné obtíže nezaznamenal a neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že by takové obtíže měl zaznamenat do budoucnosti.

Zjištění z obsahu správních spisů

6. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 10. 11. 2020 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Při poskytnutí údajů k této žádosti uvedl, že je svobodný a bezdětný a o mezinárodní ochranu žádá, protože je homosexuál, tam kde vyrůstal, to je pro něj velmi obtížné, homosexuálové jsou v Zimbabwe zabíjeni, žalobce byl zbit.
7. V rámci pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu dne 24. 11. 2020 dále uvedl, že měl ve vlasti přítele; v zemi původu nevěří na to, že by homosexuálové mohli mít partnera stejného pohlaví, v jejich komunitě se jim vysmívali, někdy je i bili. Když šli na policii, nic se nestalo. Musel se přestěhovat ke strýci, skoro všichni byli proti němu, i strýc si myslel, že je nějaký ďábel. Pomohl mu až bratranec, který mu zařídil cestu do JAR, aby se odtamtud dostal pryč, bylo to skrz fotbal. Problémy žalobci začaly, když mu bylo asi 19 nebo 20 let; když byl mladší, nechtěl svou orientaci přiznat. K napadení žalobce došlo poprvé, když mu bylo asi

20 let, lidé jej zastrašovali, zbili jej asi 10x, byli to lidé ze sousedství. U strýce byl asi týden, vyřizoval si tam dokumenty. Žalobce dále nejprve uvedl, že byl několikrát na policii oznámit, že byl zbit, policie mu ale nijak nepomohla. Následně v témže pohovoru uvedl, že na policii byl jednou, asi před třemi lety. Své problémy pak již jiným způsobem neřešil, jediné řešení bylo odcestovat. Když opouštěl Zimbabwe, měl cílový stát Řecko, kde měl hrát fotbal. Agent jej ale nakonec poslal do Znojma. Při vyřizování cestovních dokumentů, víza a při vycestování neměl žádné problémy. Pokud se týče vztahu s přítelem, uvedl žalobce, že to nebyl přítel ale kamarád, neměli spolu vážný vztah, bylo to člověk, se kterým trávil většinu času, měl pro něj porozumění. Veřejně vztah nijak neprezentovali, v Zimbabwe to není možné. V ČR by chtěl studovat a hrát fotbal.

8. Dne 3. 8. 2021 byl s žalobcem proveden doplňující pohovor, v němž uvedl, že svou sexuální orientaci si uvědomil v době, kdy byl na střední škole. Matka se o jeho orientaci dozvěděla až když měl přítele. V hlavním městě Harare se nezapojil do života a akcí LGBT komunity, tam nic takového není. Za svého pobytu v Zimbabwe měl vážný vztah s mužem pouze s tím přítelem ze střední školy, je těžké říct, zda to byl vážný vztah, žalobce to tak cítil, ale možná to tak nebylo. K dotazu, jak se lidé z okolí žalobce dozvěděli o jeho sexuální orientaci uvedl, že lidé to asi zjistili z toho, že s přítelem byli pořád spolu, byl jednou nebo dvakrát na policii nahlásit, že jej lidé uráží, že jej fackují. K dotazu, kdy začal pociťovat obtíže ohledně sexuální orientace uvedl, že to bylo ještě na střední škole, pak to bylo horší a horší. Pokud měl vysvětlit rozpor v tom, že u prvního pohovoru uvedl, že problémy začal pociťovat až tak v 19-20 letech, uvedl, že to začalo, když byl na střední škole, poté se to zhoršilo, asi minule řekl, že to bylo horší později, protože po ukončení studia se to zhoršilo. Dále doplnil, že jej zbili, když mu bylo 17 – 18 let, tehdy to nahlásil na policii, dostal od jednoho člověka pohlavek ze zadu. K rozporu s tvrzením u prvního pohovoru ohledně doby, kdy byl zbit, vysvětlil, že si není jistý daty. Žalobci neříká nic zkratka GALZ nebo Transsmart. V ČR nenavázal žádný vztah s mužem, neměl na to ani myšlenky.
9. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, a to Zpráva o dodržování lidských práv MZV USA ze dne 25. 5. 2021, dále Zpráva Freedom House Svoboda ve světě – Zimbabwe 2021 ze dne 7. 9. 2021 a Informace MZV ČR z 3. 3. 2020 k situaci neúspěšných žadatelů po návratu do vlasti.
10. Ze zprávy MZV USA vyplývá, že podle trestního zákoníku lze za „jakýkoli fyzický kontakt mezi muži, který by mohl být rozumnou osobou považován za neslušné jednání“ uložit trest až jednoho roku odnětí svobody nebo vysokou pokutu. V Zimbabwe působí organizace GALZ, což je primární organizace zabývající se rozvojem práv leseb, gayů, bisexuálů, transgenderových a intersexuálních osob; tyto osoby zažívaly obtěžování a diskriminaci při hledání zaměstnání nebo zdravotních služeb. Existuje také další organizace – Transsmart, která informovala, že její členové nepovažují za bezpečné chodit do kostela, kde se necítí vítáni kvůli náboženským a sociálním stigmatům. Osoby LGBT byly snadno vydíratelné kvůli kriminalitě a stigmatu spojenému se stejnopohlavním sexuálním chováním. Podle organizace GALZ často osoby LGBT kvůli diskriminaci opouštěly školu předčasně kvůli diskriminaci.
11. Ze Zprávy Freedom House vyplývá, že v Zimbabwe existují skupiny na podporu práv LGBT+, silná diskriminace však omezuje jejich možnosti při prosazování svých zájmů v politické sféře. Není výslovně zakázána diskriminace na základě sexuální orientace či genderové identity. Sex mezi muži je trestným činem. Sňatky osob stejného pohlaví jsou ústavou zakázány.

12. Dne 22. 9. 2021 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce se nechtěl seznámit s obsahem podkladů, nechtěl jejich doplnění a nechtěl ani uvést žádné další skutečnosti ve vztahu k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
13. Následně dne 18. 10. 2021 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Uzavřel v něm, že v průběhu řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce jsou důvody související se sexuální orientací žalobce. Žalovaný se podrobně zabýval situací žalobce v souvislosti s jeho tvrzenou sexuální orientací ve vztahu k možnému pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Zdůraznil, že v tvrzeních žalobce v průběhu řízení existuje více rozporů, když nejprve uvedl, že měl problémy s lidmi ze sousedství kvůli své sexuální orientaci, přičemž jeho problémy začaly, když mu bylo 19 nebo 20 let. V průběhu doplňujícího pohovoru však již uvedl, že hlavní incident se odehrál, když mu bylo 17 nebo 18 let. V prvním pohovoru uvedl, že jej lidé ze sousedství zastrašovali a desetkrát zbili, v druhém pohovoru však již uvedl, že jej nikdo nezbil. V prvním pohovoru uvedl, že měl rozbitou hlavu, v doplňujícím, že nikoliv, že dostal jen facku. Podle žalovaného se jedná o zcela zásadní rozpory, když takové události, pokud se člověku staly, si pamatuje celý život, zejména v případě, zda je člověk několikrát fyzicky napaden nebo mu byla pouze uštědrěna facka. Žalovaný přitom zaznamenal rozpory i v dalších tvrzeních žalobce. V prvním pohovoru uváděl, že neměl přítele, ale pouze chápajícího kamaráda, v doplňujícím pohovoru již uvedl, že se jednalo o přítele, se kterým měl vážný vztah. Další rozpory, které znevěrohodňují výpovědi žalobce se vyskytly v souvislosti s přípravami odjezdu do zahraničí.
14. Podle žalovaného tedy není vůbec zřejmé, kdy se měl uskutečnit incident, kdy došlo k fyzickému kontaktu na žalobci; vycházejí z jeho tvrzení se tak mělo stát někdy v letech 2013-2016. Z výpovědi žalobce vyplývá, že se pouze jednou obrátil na policii, která měla vše zapsat a sdělit mu, že se nejedná o závažný čin. Posléze si však již nikde nestěžoval, na nikoho se neobrátil s další žádostí o pomoc. Z celkových tvrzení žalobce lze podle žalovaného usuzovat, že žalobce nepovažoval své potíže za tak vážné, aby musel vyhledat pomoc nebo opustit zemi. K vycestování přitom došlo až v roce 2018, potažmo v roce 2019 na základě fotbalového kontraktu, Žalobce vycestoval vícekrát do JAR, avšak vždy se vrátil do Zimbabwe, aniž vyhledal jakoukoli pomoc. Nadto, o mezinárodní ochranu v ČR požádal až po více než roce života v ČR.
15. Z výpovědi žalobce navíc není ani zřejmé, jakým způsobem se měli jeho sousedé dozvědět o jeho sexuální orientaci, když se veřejně neprojevoval. Je také překvapující, že žalobce tvrdil, že v Harare neexistuje žádná LGBT komunita, nevěděl, co znamená GLAZ či Transsmart. Jelikož neví nic o problémech, kterým LGBT komunita v Zimbabwe čelí a nezná žádné organizace, lze logicky usuzovat, že žádné obtíže nikdy nezaznamenal. Žalobce přitom neuvedl žádnou skutečnost, na jejímž základě by mohl žalovaný dojít k závěru, že se v době pobytu ve vlasti stal terčem adresného zájmu státních orgánů či skupin, které by byly ve své činnosti státními orgány podporovány. Jednání soukromých osob nelze v případě žalobce považovat za pronásledování, když nedosahuje azylově relevantní intenzity.
16. Žalovaný dále neshledal důvody k udělení mezinárodní ochrany ani ve smyslu § 13, 14 a 14a, resp. 14b zákona o azylu.

Posouzení věci krajským soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

17. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s.
18. Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Zimbabwe soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
19. Krajský soud především předesílá, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval velmi pečlivě tvrzenými důvody a situací žalobce na podkladě jeho vlastních tvrzení, přičemž podle přesvědčení soudu se jasně a srozumitelně vypořádal s veškerou argumentací. Jakkoli žalovaný nepopřel žalobce tvrzenou sexuální orientaci, posoudil zcela správně jako nevěrohodné tvrzení žalobce o ústrcích, kterým měl podle jeho slov čelit v souvislosti s jeho sexuální orientací. Lze zcela přisvědčit důrazu žalovaného na rozpory v tvrzeních žalobce ohledně toho, čemu měl vlastně ve vlasti čelit, kdy mělo dojít k zásadním událostem a podobně. Žalobce nebyl v zásadě s to popsat kontinuálně žádnou z relevantních skutečností; za podstatné pro posouzení žádosti žalobce lze přitom považovat i to, že nevěděl, že v Zimbabwe vůbec existuje LGBT komunita a že se sdružuje v organizacích (GALZ, Transsmart). Krajský soud tedy sdílí názor žalovaného, že lze logicky usuzovat, že žádné obtíže nikdy nezaznamenal. Žalovaný tudíž správně neshledal důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b).
20. Pokud se jedná o námitku žalobce, že se žalovaný nezabýval „sérií ústrků“ v tom smyslu, zda již nedosahovaly takové intenzity, že by bylo možno hovořit o pronásledování na kumulativním základě, nelze jí přisvědčit. Žalovaný totiž shledal, že k žádné sérii ústrků vůči žalobci nedošlo, a to na podkladě tvrzení samotného žalobce. Nebylo povinností žalovaného se zabývat hypotetickou otázkou, jaká by byla míra nebezpečí, která by žalobci hrozila, kdyby svou orientaci neskrýval; žalobce sám uváděl, že se veřejně neprojevoval ve vztahu ke své sexuální orientaci a tuto skrýval. Jestliže žalobce žádným kumulativním ústrkům stran své orientace nečelil, je bezesmyslu zabývat se tím, co by mohlo případně nastat, kdyby se již skrývat nechtěl.
21. Pokud se týče toho, že se žalovanému nepodařilo prokázat, že se žalobce v zemi vůbec mohl účinně domáhat dostatečné ochrany, je nutné zdůraznit, že žalovaný se předně podrobně zabýval obecnými možnostmi ochrany v zemi původu žalobce, avšak samozřejmě optikou tvrzeného jednání žalobce, který se podle vlastních slov na policii obrátil pouze jednou a následně se již na žádné státní orgány neobrátil; netvrdil přitom ani, že by chtěl, ale bylo by to bez významu. Lze znovu shrnout, že ze všech zjištěných skutečností je možné učinit závěr, že žalobce stran své sexuální orientace nečelil žádným skutečným obtížím.
22. Krajský soud si v této souvislosti také dovoluje připomenout judikaturu Nejvyššího správního soudu v otázce pronásledování soukromými osobami. Například v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48 dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, který formuloval v právní větě, že *„Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých* Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“ V právní větě rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, pak Nejvyšší správní soud uzavřel, že „Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti.“

23. Optikou uvedené judikatury tak lze souhlasit s právním posouzením žádosti žalobce, tedy, že žalobcem uváděné skutečnosti nelze podřadit pod žádný z důvodů poskytnutí mezinárodní ochrany a s ohledem na zjištěný skutkový stav ani pro udělení mezinárodní ochrany formou doplňkové ochrany. Lze také přisvědčit žalovanému, pokud jako okolnost v neprospěch žalobce zohlednil, že o mezinárodní ochranu požádal až po více než roce života v ČR. Za situace, kdy žalobce ani v řízení o udělení mezinárodní ochrany, ani v řízení soudním netvrdí žádné relevantní skutečnosti, které by mohly vést k závěru o naplnění podmínek pro poskytnutí jedné z forem mezinárodní ochrany, přičemž v průběhu správního řízení ani nenamítal nic proti podkladům rozhodnutí, nutno dospět k závěru, že napadené rozhodnutí je správné a zákonné.

Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud tedy uzavírá, že žalobní námitky důvodnými neshledal, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud tedy výrokem II. tohoto rozsudku žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 14. dubna 2023

JUDr. Petr Hlušík, Ph. D.
samosoudce